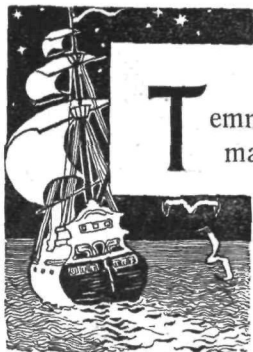

Krivčeva izpoved.

Spisal *Andrej Rapč.*

Temna noč. Tihi dihi sanj plavajo po nji ter objemljejo marsikatero dušo z rožastimi rokami, marsikatero tudi z obupom.

Vsenaokrog mir! Tam na vzhodu se je raztegnila prav tanka, komaj vidna tenčica — oznanjevalka blestečega dne.

Kaj je to? . . .

V velikem gozdu Močerilu se je obližnil plamen in razsvetlil za trenutek okolico.

Strel! Še enkrat strel — in potem je zopet vse tiho. Dan se trepečoč dviga izza gorá.

Iz napolspečega gozda prihiti urnih korakov mož. Bled je in prepaden. V njegovi duši mora goreti peklo, vladati groza . . .

Urnih korakov odhiti za parobjem in izgine v cestnem jarku.

II.

Ob znožju Močerila stoji polpodrta koča. Tiho je tod naokolo. Nikakega življenja ni nikjer, le v tej koči brli lučca ter se premika sedaj do tega, sedaj do onega okenčka.

Kdo je v hiši pokonci že ob tej uri?

Hodnikova šestnajstletna hčerka Marica je.

Vso noč je že prečula. Pred četrť ure se ji je zadremalo, a ravnokar so jo vzdramili hitri koraki, ki so se bližali hiši.

Prižgala je luč in sedaj čaka, hodeč od okna do okna, kje se prikaže oče, ki je zanj tako silno skrbela vso noč.

Pri vratih nekaj zašumi, in tiho stopi Hodnik v sobo.

„Kaj delaš tako zgodaj?“ izpregovori sicer mehko, a vendar tako čudno tresoče in skoro odurno.

„Čakala sem na vas, ljubi oče“, mu odgovori hči.

„Pojdi sedaj v posteljo in zaspí, saj se je komaj jelo daniti. Drugokrat pa me ne čakaj in ne skrbi, saj se ne izgubim!“

In zleknil se je Hodnik na staro klop k peči ter poizkušal zaspiti, a ni mu bilo mogoče.

Marica je odšla v drugo sobico.

V koči je nastala tišina.

III.

Dobra dva streljaja od Hodnikove kočje je stalo lepo, obširno poslopje.

Bogati Močivec je bil Hodnikov najbližji sosed. Bil je mož še v najboljših letih. Molčeč je bil in samsvoj. Malokdaj je govoril s kom. Gozd je poleg svoje hčerke Rozike ljubil nad vse. Skoro ga ni bilo dneva, da bi ne bil šel na lov.

Nekega dne se snideta z grajskim lovцем. Saj je Močivec malo govoril, a danes se je vendar ponorčeval iz lovca, ker mu jo je veverica, ki je nanjo trikrat ustrelil, vendar upihala. Tega mu lovec ni mogel odpustiti, saj je bil znan kot lovec, ki je gotov v svojem poslu. Zato pa je tudi poslej nagajal Močivcu, kjer in kadar je le mogel. Nekoč ga je toliko ujezil, da je ta zgrabil za puško in ustrelil bi ga bil v razjarjenosti, da se mu ni Anže pravočasno umaknil.

Močivec ni bil domačin. Prišel je v ta kraj Bog vedi od kod in je nakupil obširno posestvo.

Sosedje so se ga izpočetka kakor vsakega tujca ogibali, a izpoznali so sčasoma, da je mož trdnega, čistega značaja in poštenjak od nog do glave. Jeli so ga čislati in povpraševali so ga za marsikak svet. Imena mu niso znali, zato so ga zvali za Močivca, ker se je posestvo od nekdanj imenovalo „Na Močevini.“

Z Močivcem je prišla v ta kraj tudi njegova desetletna hčerka Rozika.

Izpočetka je ni bilo nikdar videti, a pozneje se je sprijaznila z Hodnikovo Marico tako, da sta postali neločljivi prijateljici. Večkrat je prebila potem po ves dan pri Hodnikovih.

* * *

Teden dni po omenjenih dogodkih je prijokala Rozika k Marici tako obupno in tako bolešno vila roke in se vrgla svoji prijateljici v naročje, da je še mehkočutna Marica jela jokati in jo povpraševati po vzroku tolike žalosti.

„Oh, Marica! Moj oče, moj nesrečni oče!“

„Ljuba Rozika, kaj je s tvojim očetom? Govori!“ je izpraševala Marica. Ali le obupno vzdihovanje in silen jok ji je bil odgovor.

„Oče, oče! Oh, tista puška!“ je ječala Rozika.

Vsa zmedena je poslušala Marica in se resno bala, da ji prijateljica ne zboli od samega jadikovanja.

„Ubogi otrok! Nič ne jokaj! Očeta bodo kmalu izpustili. Seveda, hudo ti je! Kaj bi ti ne bilo?! Kam pa se obrni sama?“ je izpregovorila stara Jera za jokajočima deklicama.

„Za Boga, kaj pa se je zgodilo, povejte mi, Jera. Iz Rozike ne spravim ničesar,“ prosi Marica.

„Le potolaži se, Rozika! Nič hudega ne bo! Ali si čula, kaj so ti rekli oče, ko so jih odvedli? — Rozika, stari Bog še živi! Upaj, kmalu se vrnem — so rekli in odšli brez strahu z orožniki. Le nič ne jokaj, ubožica“, je nadaljevala Jera.

In obrnila se je naposled k Marici:

„Ovbe! Tistega sitnega grajskega lovca Anžeta, saj veš, Marica, tistega, ki ni pustil ni malo dračja pobrati, so našli onega dne v gozdu ustreljenega. No, zdaj pa pravijo, da ga je ustrelil Močivec. Pa ga ni, nak! Le ne jokaj, Rozika! Tvoj oče je bil prepošten, da, prav res prepošten za kaj

takega. Pošten, dober skozinskoz!“ Otrla si je Jera solzo in drsala dalje proti gozdu — nabirat dračja.

Marica pa je odvedla obupano Roziko v hišo.

IV.

Minuli so tedni in meseci, Močivca ni bilo iz zapora. Sodnija ga je spoznala krivim spricho mnogih sumljivosti.

V gozdu so blizu ustreljenega Anžeta našli Močivčevo puško. Kdo naj bi ga bil drugi s to puško ustrelil, če ne on? Vsak dan je bil v gozdu. Edino on je imel puško. Z Anžetom si nista bila prijatelja. Celo streljal ali vsaj nameril je Močivec nekoč nanj. No, in to ga je pokopalo.

* * *

Zima je že v deželi. Božični prazniki so blizu. Vsi ljudje se jih vesele. Rozika pa je doma žalostna, in oče toži v zaporu.

Na prošnjo in prigo-varjanje Marice se je Rozika preselila v Hodnikovo hišo dotlej, da očeta izpuste. In kaj naj bi bilo desetletno dekletce tudi počelo samo doma? Posestvo očetovo so dali v najem, in vsa družina si je iskala službe drugod.

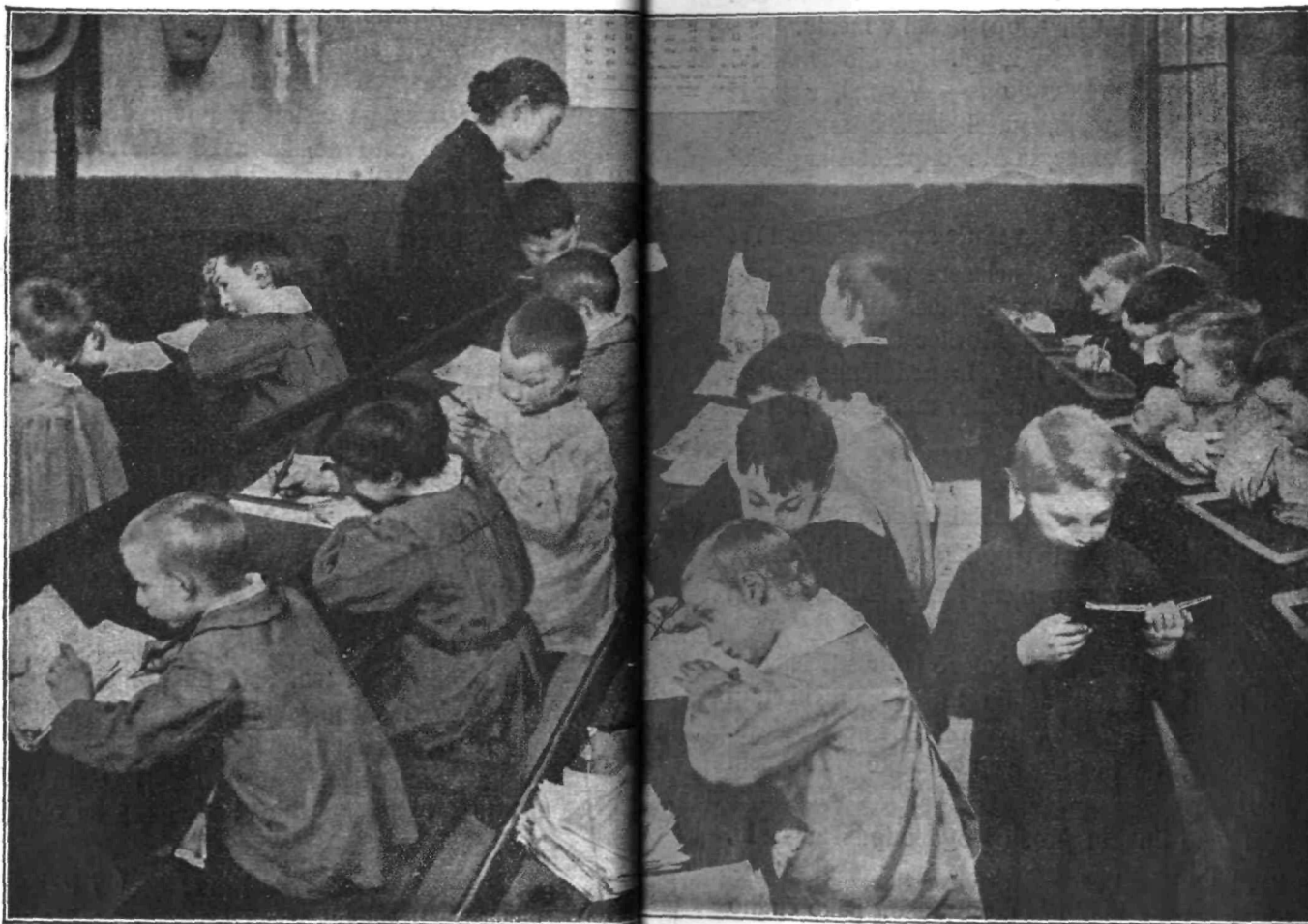
Pri Marici je Rozika vsaj malo pozabila velike nesreče, ki jo je zadela.

Vsak dan sta opravljali molitve za nesrečnega Rozikinega očeta. Bili sta neločljivi prijateljici.

Hodnik je bil v tem času malokdaj doma. Bil je tako čuden, prepaden in bled! Govoril ni drugega, razen kar je moral. Jedel ni skoro ničesar.

„Ali ste bolni, oče?“ ga je večkrat izpraševala Marica, a vedno je zanikal, češ, da mu ni nič hudega.

In Močivec? Vdal se je v usodo.

Abecedarice. Abecedarice.

noč . . .

VI.

Tam v linah stare, zapuščene cerkvice pa je klečal pred podobo Križanega — Hodnik.

V tej blaženi, sveti noči je izpregledal; zdelo se mu je, kakor da bi se mu izpred duševnih oči dvigalo temno zagrinjalo. V očeh in v duši mu je sanjal mir Svete noči.

„Ah, moj ljubi otrok“, je čul paznik večkrat vzdihovati moža v ječi. „Tvoj oče je nedolžen, da, nedolžen!“

In vsakokrat, kadar se je spomnil svojega otroka, mu je zatrepetala solza v očesu, a trpel je vdano in možato, in božji mir mu je sanjal v duši. Ali bo dolgo trajalo to trpljenje?

V.

Približal se je Sveti večer in ona čarobna noč. Kakor bi kapljalo srebro

in zlato na zemljo, tako lepa in jasna je bila noč. In tiha je bila in mirna; molčeča, kakor da se občuduje sama v nocojšnjem veličastvu. Res, krasna, bajna noč!

A Marici in Roziki ni vesela.

„Kje so neki zopet danes oče, da jih tako dolgo ni?“ je vzdihnila Marica.

„Potrpi, saj pridejo, Marica“, veli Rozika.

„Veškaj, Marica? Tako čudno lahko mi je nocojšnji večer pri srcu. Pa nečesa se tudi bojim. Zdi se mi, kakor bi se imelo nekaj zgoditi, nekaj veselega, a tudi žalostnega. Sama se ne razumem.“

„Tako lepa noč je, Rozika, in danes še nisva opravili molitve za tvojega očeta. Pojdiva pod jasno nebo! Danes bodo še posebe nosili angeli najine prošnje k ljubemu Bogu, saj danes se rodi Zveličar.“

In odšli sta v jasno

„Da, da, ljubi Bog! Moram! Moram!“ je govoril pridušeno.

„In Marica?“ se je oglasilo v njem vprašanje.

„Oh, Marica! Ljubo moje dete! Boš-li kdaj odpustila očetu? Ljubi Bog! Ti veš vse natančno. Ti si pogledal v moje srce v oni grozni noči. Ničesar nisem mogel zaslužiti. Jedi ni bilo. Moja Marica je bila tako lačna! Oh, Bog, Ti vidiš v srce očetovo in veš, kako mu je hudo, ako svojemu gladnemu otroku nima dati niti skorjice kruha. Vse to Ti veš! — Glej, v tej bridkosti se je utihotapil greh v moje srce! — K Močivcu sem šel. Nikogar ni bilo doma. Rozika je bila pri Marici, a oče je bil v mestu. Prošiti sem hotel pomoči, a nisem imel koga. V sobi ugledam Močivnikovo puško — in z nesrečno mislijo me navdahne hudi duh. — V gozd, v gozd! Tam sem bil zadnjikrat, ko sem nabiral dračja, našel ležišče srnjakovo. Gotovo ga dobim, sem si mislil, in bede bo konec, in Marici potolažim glad.“

Pod linami se začuje obupen krik . . .

Hodnik ne čuje in ne vidi ničesar! Dalje se izpoveduje svojemu Bogu . . .

„In noč je bila takrat. Grozna, črna noč! In šel sem v gozd na ono mesto. Začutil sem šum, kakor da prihaja žival v ležišče. Ustrelil sem! Dvakrat sem ustrelil, a ne srnjaka! . . . Oh, Bog! Morilec sem postal — človekov! . . . In minili so meseci, kmalu mine leto. In nedolžnik trpi za krivca. Ne več! Rešim ga takoj — jaz, Hodnik, sem lovčev morilec! Močivec je nedolžen!“

Zopet krik pod linami . . .

Hodnik se obrne in zagleda spodaj v jasni mesečini Marico in Roziko.

„Marica, Marica!“ in zgrudil se je nezavesten pod podobo Križanega.

Ko se je zavedel, sta klečali obe deklici ob njem ter se trudili, da ga zbudita, zdramita.

„Marica!“ je izpregovoril. „Čula si mojo — krivčevo izpoved. Njemu, ki se je narodil to noč, ki je tolažnik vseh žalostnih in ubogih, ki tudi grešnika-morilca ne zavrže, ako se kesa, Njemu sem se moral nocoj odkriti. Čula si, in treba ti ni več praviti. O, da bi znali vedve, kako peklo sem nosil od one grozne noči v duši!“

Večkrat prej sem že zahajal v te line in prosil Boga odpuščanja. In, glejta, danes upam, da mi je odpustil.

Neka tajna, mehka, skrivnostna roka je objela mojo dušo. Tako čudno sladkost sem začutil v srcu, in kakor da bi se na mogočno povelje grudilo peklo v moji duši v prah, tako je polagoma v tej Sveti noči odhajala vsa bol iz nje. In začutil sem nebesa v srcu ob onem trenutju, ko sem se obtožil pred svojim Bogom in Mu obljubil, da rešim nedolžnika.

Marica, in jutri odidem v mesto! Odpusti nesrečnemu očetu! Veseli se z njim, saj v njegovi duši sanja sedaj ves drug svet — jasen svet izpoznanja. Črez umazano dušo mojo Bog kmalu razgrne prazniško čistost, to čutim. O, tudi tebi, ljuba hčerka, naj zasanja z nocojšnjim večerom božji mir v srcu.

Rozika, in ti! Odpusti tudi ti, kakor upam, da mi odpusti tvoj oče. Prosi ga zame tudi ti. Rad bi ga bil prej rešil, a bil sem preslab. Dovolj pa sem močan sedaj, da zapustim Marico, saj vidim v nje očeh odpuščanje in v duši ne nosim več pekla . . .“

VII.

Drugi dan so srečavali ljudje Hodnika na poti v mesto. Grozničava nestrpnost se mu je brala na obrazu, a tudi nekako veselje in mir je bil razlit po njem, saj je bil na poti, da izpolni sveto dolžnost, da reši nedolžnika.

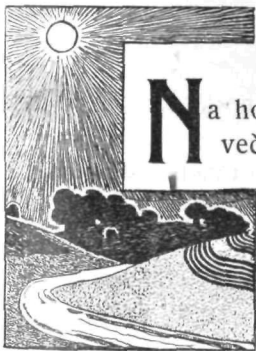
In Marica?

Rozika ji je povračala sedaj, kar je ta prej nji dobrega storila; a dve leti po teh dogodkih sta obe družini skupno obhajali srečnejši in veselejši božični večer.

Večer pri Svetnikovih.

Spisal Ivo Danič.

Na hodnik Svetnikovih se je prišlo skozi steklena vrata. Ta večer so bila zaklenjena, in tik njih na steni je gorela luč svetlo in popolnoma mirno. Le časih, ko je potegnil prepih, je vztrepetal njen plamenček, in sence so se zganile in zatrepetale. — Po veži je bilo vse tiho, in vsa vrata so bila zaprta.

Fanči je sedela ob mizi, ki je bila pregrnjena s pisanim prtom. Fanči ima svetle lase, srčkane oči, majhen nosek in rdeča usteca. Smeje se jako rada z vsem veselim smehom in govori z učenim naglasom.

Marta je sedela na koncu mize. Njene oči so temne, njeni lasje so temnorjavi, ves njen obrazek je majhen, okrogel in prilično začuden. Tudi njene roke so drobne in njeni majhni prstki so tudi drobni; sicer pa postane še vse lahko veliko, zakaj Marta hodi že v drugi razred in nosi krilo do kolen.

Ančka je sedela na mizi. Ona je drobnoglavka in lepa punčka. Ne ljubi se ji nikdar nič; vedno sedi kje in dremlje.

Joško in Milček sta prišla k njim v vas. Joško nosi razkuštrane lase, in njegov obraz je podolgovat. Lansko leto ni zdelal v šoli, letos ponavlja isti razred. Milček ima ščetinaste lase in neprijazen obraz. Na tisti večer je imel zadaj strgane hlače. Da ne bi kdo tega opazil, je umikal hrbet in bil ves previden.

Tako jih je bilo na hodniku pri Svetnikovih pet. Fanči je rekla, da bi se igrali kakšno igro, in vsi so bili s tem zadovoljni. Igrali so se golobčka,